

bankovkami. Jde tedy o pohledávku na náhradu škody. Tato pohledávka jest však pohledávkou soukromoprávní. Jejím důvodem jest bezprávný čin (čin trestný), za jehož majetkoprávní následky ručí škůdce eráru jako příjemce bankovek bez ohledu na výsostný poměr navrhovatele k odpůrci. Vždyť týž náhradní nárok příslušel by i soukromému příjemci bankovky. Jest ovšem pravda, že trestným činem již o sobě vsaženo bylo ve výsostné právo státu. Z toho však náhradní nárok se nevyvozuje, nýbrž z té další skutečnosti, že padělaným kollem opatřené bankovky byly bankovním úřadem přijaty.

Čís. 376.

Manžel nemůže žádati, by ho manželka sledovala, žije-li sám ve společenství s jinou ženou.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1920, R I 36/20.)

Manžel, jenž sdílel společnou domácnost s jinou ženou, žádal na soudě, by se manželka k němu navrátila. Soud první stolice žádost jeho zamítl. Důvody: Navrhovatel sám doznal, že žije s jinou ženou ve společné domácnosti a že s ní zplodil dvě nemanželské děti, což jest ostatně věcí u soudu známou. Manželka má ovšem dle § 92 obč. zák. sledovati manžela do jeho bydliště a dle § 93 obč. zák. není manželům volno, by o své újmě zrušili manželské společenství. Leč ustanovení tato nelze vykládati v ten rozum, že by manželka měla se vrátiti do domácnosti manžela, jenž žije v konkubinátě s jinou ženou. Příčiloť by se to názorům právním i mravním. Rekursní soud nevyhověl manželově stížnosti. Důvody: Právo, příslušející manželci dle § 92 obč. zák., by manželka s ním bydlela a jemu v hospodářství a při práci výdělkové dle svých sil pomáhala, jest právem čistě soukromoprávním. Práva taková mohou býti změněna úmluvou stran anebo jinými okolnostmi; v porušení takových práv nelze vždy spatřovati odepírání společného soužití nebo jeho zrušení. Chce-li manžel plně využití svého práva, jak mu je zákon přiznává, a požadovati, by manželka plnila své povinnosti, musí sám býti pamětliv svých povinností a nesmí svým chováním znemožňovati manželce, by své závazky splnila. Nejvýznačnější povinností manželovou jest zajisté manželská věrnost. Poruší-li manžel tuto povinnost, odporuje tím účelu manželství, jedná proti dobrým mravům a pozbývá práva, žádati od manželky, by s ním společně žila. Stěžovatel doznal, že žije s jinou ženou ve společné domácnosti a že s ní má dvě děti. Tím postavil se sám mimo zákon a nemůže žádati od své manželky, by se k němu navrátila. Nesprávným jest názor stěžovatelův, že jeho protiprávní a nemravné jednání manželce pouze umožňuje, by domáhala se na soudě rozluky manželství a odděleného bydliště. Manželství jest smlouvou oboustranně závaznou, jež každé straně ukládá povinnosti i skytá práva. Již dle přirozených zásad právních nemůže ten, kdo se mimo ni postavil, žádati od druhého, by plnil své povinnosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu pro nedostatek podmínek § 16 nesp. řízení.